

RIBBENTROPAS PRAŠO IŠKVIESTI MOLOTOVA

HITLERIS SU STALINU RENGĖSI VALDYTI VISĄ PASAULĮ

H. Schacht ekonomiškai paruošė Vokietiją karui, pripažino naciai ir generolai

NIURENBERGAS, Vokietija, lap. 23 d. — Joaquin von Ribbentrop pareikalavo, kad Vjačeslav Molotovas, dabartinis sovietų užsienio komisaras, būtų iškviestas į Niurenbergą ir priverstas liudyti tarptautiniame tribunole, kur sprendžiama pirmoji Vokietijos karo kriminalistų byla.

Ribbentropo advokatas taip pat paprašė, kad liudininkais būtų iškviesti lordai Londonderry, Beaverbrook, Vansittart, Kemsley ir Derby. Jis pageidauja, kad liudytų ir J. Valstybių gen. Wood. (Gen. Robert E. Wood, kuris vadovavo "America First" komitetui, sako, kad nieko naudingo negalys pareikšti teisiamajam.)

Tarptautinis tribunolas nutarė svarstyti Ribbentropo bylą dėl liudininkų.

Ribbentrop pasakoja, kad jis visą laiką stengsis išvengti karo tarp Vokietijos ir Anglijos. Jis tiki, kad Molotovas, atpasakodamas pasitarimus, padarytus sovietų-nacių derybų ir sutarties pasirašymo metu, žymiai padėtų išaiškinti tuometinius santykius, ir tuo žymiai padėtų teisiamiesiems.

Amerikos kaltintojas paskelbė dokumentus, kurie rodo, kad Hitleris karo pradžioje tikėjosi pasidalyti pasaulį su Stalinu, o vėliau jį valdyti. Tribunolui ir spaudai duota Hitlerio kalba, kurią jis pasakė slaptame aukštų Vokietijos karininkų susirinkime 1939 metų rugpjūčio 22 dieną.

Tą kalbą jis pasakė kelioms dienoms prieš vokiečių įsiveržimą į Lenkiją, žinodamas, jog Ribbentropas susitars su Stalinu dėl draugiškumo sutarties. Netrukus po to prasidėjo nacių įsiveržimas į Lenkiją, o už kelių dienų — ir pasidalinimas Lenkijos tarp Vokietijos ir Rusijos.

Hjalmar Schacht keliais atvejais pareiškė, kad jis buvo nacių persekiojamas ir jų visai nerėmęs, bet J. V. prokuroras Jackson šiandien tribunolui perskaitė kelis oficialius vokiečių dokumentus, labai šiltai kalbančius apie Schachtą. Nacių spauda ir aukšti vokiečių karininkai tvirtino, kad tikimai padėtų išaiškinti tuometinius santykius, ir tuo žymiai padėtų teisiamiesiems.

CORDELL HULL IŠDĖSTĖ KONGRESUI J. V. PASTANGAS KARUI IŠVENGTI

De Gaulle siūlo nacionalizuoti bankus, elektros ir įvairias apdraudas bendroves

WASHINGTON, D. C., lapkričio 23 d. — Cordell Hull šiandien pranešė kongreso komitetui, kad jis laukė karo su japonais dar prieš Pearl Harbor užpuolimą ir abu su Rooseveltu dėjo pastangas laimėti daugiau laiko.

Buvęs valstybės sekretorius informavo kongresą apie valdžios pastangas išvengti karo. Jis pareiškė, kad keliais atvejais dar prieš gruodžio 7 dieną įspėjęs kabineto narius apie pavojų iš japonų pusės.

KRAŠTAS TURĖJO PASIRUOSTI KARUI

Hull tvirtina, kad karo su japonais būtų išvengta tikrai tuo atveju, jeigu J. V. būtų nusileidusios principinius dalykus.

Prezidentas Rooseveltas dėjo pastangas atidėti karo pradžią, kad kraštas turėtų progos tinkamai pasiruošti.

Gautos informacijos rodė, kad japonai puls Indonezijos esantį Kra pusiasalį, o ne Pearl Harbor. Hull kongresui paruošė ilgą raštą, kuriame išdėstė visus įvykius.

Prancūzai rengiasi būti taikingi

PARYZIUS, lapkričio 23 d. — Prezidentas Charles de Gaulle šiandien parlamentui įteikė valdžios programą, kurioje reikalauja tuojau nacionalizuoti kredito įstaigas, elektros ir apdraudas bendroves.

Jis reikalauja, kad susirinkusieji prastų reikalingas reformas teisingumo srityje ir pakeistų krašto konstituciją. Visam pasauliui gresia atominis išnaikinimas, todėl ir prancūzai privalo persiorganizuoti, kad galėtų darniai sugyventi su vakarų Europos tautomis.

Javoje britai puola tankais

BATAVIJA, Java, lapkričio 23 d. — Britai, vartodami Amerikoje gamintus modernius tankus, šiandien pasistūmė pirmyn porą tūkstančių jardų, sako oficialus pranešimas.

Semarango srityje indusai pasistūmė pirmyn apie 30 mylių, vietos gyventojai ten visai nesipriešino.

Ambarawam miestelis buvo apgultas, bet šiandien jis išlaisvintas.

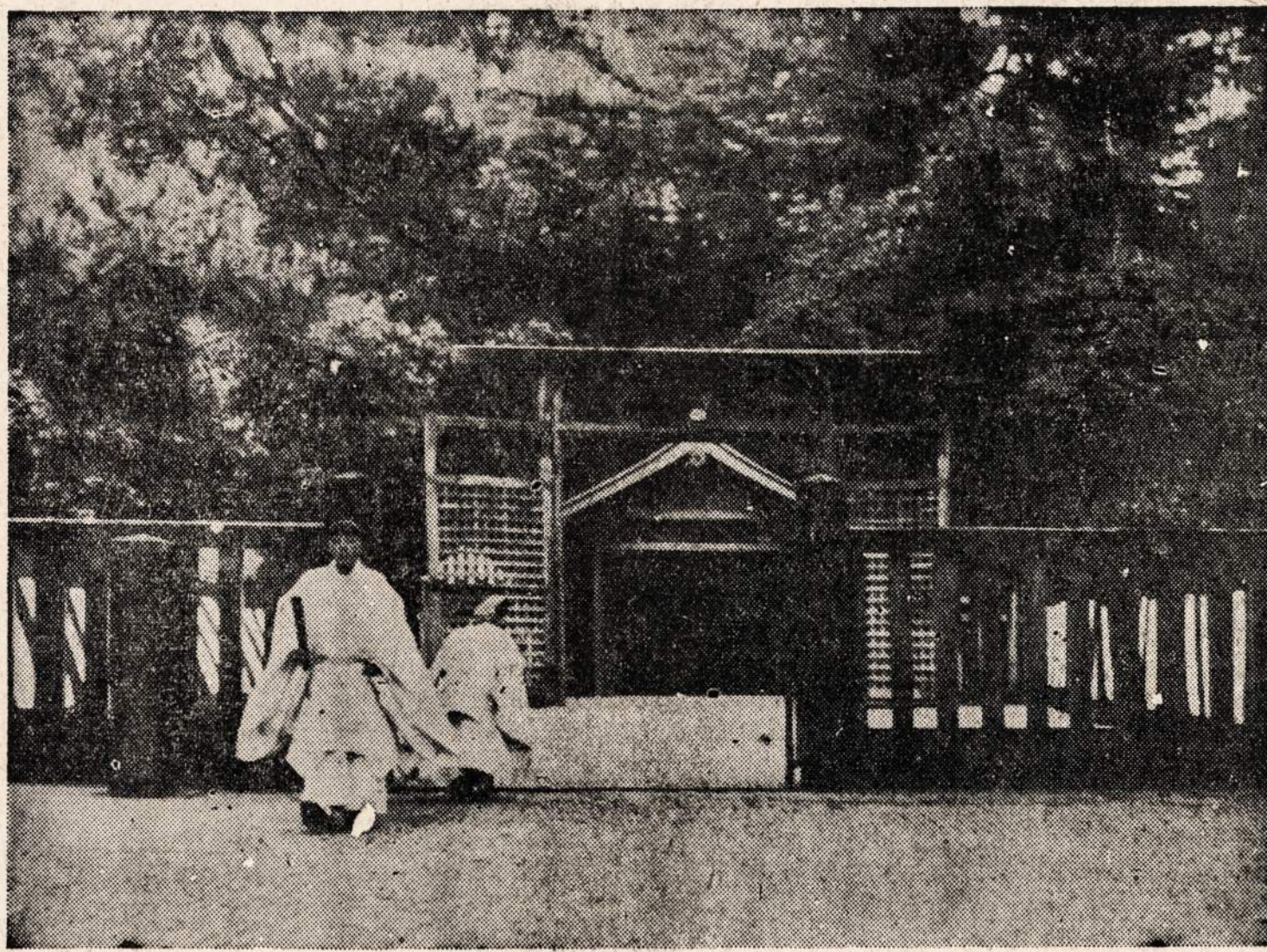
Rusai tariasi su persų atstovais

TEHERANAS, Iranas, lapkričio 23 d. — Irano generolas paskelbė, kad sovietų okupuotoj zonoj sukilėliai užmušė 20 valdžios pareigūnų ir išžudė daug žemės savininkų.

Jis tvirtina, kad dar šiandien tebeina kovos Mianeh miestely ir jo apylinkėse.

Pasakojama, kad Irano ir sovietų pareigūnai tariasi apie padėtį šiaurėje.

Hirohito Ceremonijose

Japonijos pirmojo imperatoriaus kapas, kur laikomos ceremonijos, kuriose dalyvauja dabartinis japonų valdovas.

Reikalauja rusų pasakyti tikslus

LONDONAS, lapkričio 23 d. — Užsienio ministeris Bevin šiandien viešai pareikalavo sovietų Rusiją pasisakyti savo užgaidas ir teritorijas. Kai rusai viešai išdėstys savo norus, tai tada galima bus surasti koks nors būdas susitarti dėl pasaulio taikos.

Bevin pareiškė parlamentui, kad Anglija negrįs savo užsienio politikos vien tik trijų galingųjų valstybių nutarimais. Eden parėmė Bevino vedamą užsienio politikos liniją.

Britai nepatenkinti sovietų atsakymu

LONDONAS, lapkričio 23 d. — Britų valdžia nepatenkinta sovietų atsakymu dėl Rusijos sutarčių su Vengrija ir Rumunija, pareiškė Philip Noel Baker.

Ministeris Bevin reikalavo, kad sovietų valdžia supažindintų britus su neseniai pasirašytos sutarties su Rumunija tikstu.

Britai taip pat reikalavo, kad Rusija pildytų savo pasižadėjimą nedaryti separatinį sutarčių su priešo valstybėmis, bet Stalinas nekreipia dėmesio į sutartis.

Kinijos komunistai skelbia, kad J. Valstybės steigia galingą laivyno bazę Šanchajuje.

Kiniečiai apsupo Hulutao uostą

CHUNGKING, Kinija, lapkričio 23 d. — Kiniečių kariuomenės daliniai jau apsupo Hulutao uostą, kurian galės iškelti kareivius iš Amerikos transporto laivų.

Kinijos karo vadovybė yra įsitikinusi, kad jiems pavyks okupuoti Mandžiuriją be didesnio pasipriešinimo.

Marš. Malinoviškis, kuris buvo areštavęs Kinijos pareigūnus, dabar pareikalavo, kad jie vėl pradėtų pasitarimus dėl Mandžiurijos.

J. V. LEIDO RAŠYTI LAISKUS IŠVIETINTIEMS ASMENIMS

Mėsos racionavimas baigtas praeitą naktį, riebalams taip pat nereikės punktu

WASHINGTON, D. C., lapkričio 23 d. — J. Valstybių valdžia atidarė ribotą pašto aptarnavimą tarp J. Valstybių ir amerikiečių zonoje (Austrijos ir Vokietijos) esančių išvietintų asmenų (displaced persons).

Valstybės departamentas paskelbė, kad amerikiečiai galės rašyti ne tik laiškų, bet siųsti ir penkių svarų siuntinius, dovanas J. A. Valstybių okupacijos zonos esantiems išvietintiems asmenims.

REIKĖS LAUKTI ATVIRUKO IŠ EUROPOS

Kad susiekimas paštu eitu sklandžiai, reikės laukti pirmo laiško arba pranešimo iš išvietinto asmens.

Okupacinė kariuomenė jau išdalino specialius atvirukus, kad kiekvienas amerikiečių zonoj esąs išvietintas asmuo galėtų pirmas tuojau parašyti savo giminiečiams ir pažįstamiems.

Šio krašto gyventojai, norį susisiekti su Vokietijoje esančiais savo pažįstamais, privalės parodyti minėtus atvirukus pašto tarnautojams, kad paštas priimtų jų laiškus arba siuntinius, sako oficialus pranešimas.

MĖSOS RACIONAVIMAS JAU PASIBAIGĖ

Nuo vidunakčio panaikintas visas mėsos racionavimas, šiandien po pietų paskelbė agrikultūros sekretorius Anderson.

Krašte yra pakankamai mėsos atsargų, kiekvienas gali įsigyti norimą mėsos kiekį, todėl racionavimas jau nereikalingas.

Atelyje nereikės punktu ir maistui vartojamiems riebalams. Čia įeina sviestas, taukai ir kitokios riebalų rūšys.

CUKRUS IR TOLIAU TEKS RACIONUOTI

Anderson pareiškė, kad kai kurių mėsos rūšių dar nėra pakankamų atsargų, bet užauginta labai daug kalakutų ir vištų.

Cukraus racionavimo valdžia negali panaikinti, nes privalo priklausyti nuo užsienio rinkos.

Kainų tvarkytojas Chester Bowles sutiko su valdžios nutarimu panaikinti mėsos racionavimą.

Kėsinosi prieš Urugvajaus prezidentą

MONTEVIDEO, Urugvajus, lap. 23 d. — Šiandien ryte nepažįstamas asmuo kėsinosi nužudyti Urugvajaus prezidentą Juan J. Amezagą.

Puolikas norėjo nušauti prezidentą, kai jis iš namų keliavo į valdžios įstaigą, bet prezidento adjutantas suskubo laiku sulaukyti pasikėsintoja.

Amezaga išrinktas prezidentu 1942 metais, bet krašte jis turi daug politinių priešų.

Aga Khan turi 264 svarus diamantų

LONDONAS, lapkričio 23 d. — Paaikėjo, kad pagarsėjęs turtuolis Aga Khan turi 264 svarus diamantų, kas sudaro 600,000 karatų.

Kovo 20 dieną Bombajų bus švenčiamos jo 60 metų sukaktuvės, ta proga jis vien tikėtai Indijoje išdalins dovanų už pusantro milijonų dolerių.

Kalkutoje eina smarkios muštynės, vienas J. V. majoras ir du kariškiai užmušti, nukirstas vandens vamzdis į J. V. liginę.

Prezidentas Osmena nutarė už dviejų savaitių sušaukti filipiniečių parlamentą.

J. Valstybės pasiuntė belgams 124 karves, kad turėtų šviežio pieno.

Nuo ateinančių metų pradžios lėktuvų transporto kainos bus sumažintos 13%.

Gen. Eisenhower vakar atsigulė Ashfordo liginėje, turi stiprią slogą.

PABALČIO PABĖGĖLIAI ŠVEDIJOJ PASKELBĖ BADO STREIKĄ

Lietuvos geležinkelius valdo rusus German Vasilievič Kovaliov

PARYZIUS, lap. 23 d. — J. Valstybių ir sovietų pareigūnai susikirto tarptautiniame komitete (Intergovernmental Committee on Refugees) dėl lenkų, Pabalčio valstybių ir Jugoslavijos pabėgėlių. Sovietų pareigūnas Constantin Kukin tvirtina, visi pabėgėliai yra fašistai, bėga nuo užsitarautos baudmės. Tuo tarpu J. V. užsienio departamento pareigūnai yra visai kitokios nuomonės. Britai taip pat nesutinka su sovietų nuomonėmis. Herbert Emerson pareiškė, kad liks apie pusantro milijono asmenų, kurie nenorės grįžti į savo kraštus. Jis siūlo paruošti jiems dokumentus, kad jie galėtų keliauti į kitas valstybes.

STOCKHOLM, švedija, lap. 23 d. — 157 Pabalčio valstybių piliečiai, karo metu atbėgę švedijon, bus atiduoti sovietų Rusijai, nes jie priklausė prie Vokietijos karo jėgų. Švedų valdžia nutarė patenkinti Maskvos reikalavimus ir atiduoti jai visus švedijon atbėgusius vokiečių kariškius. [Švedų valdžia visai neturėjo galvoje tos aplinkybės, kad vokiečiai, lauzdami tarptautinius įstatymus, vertė Pabalčio kraštų gyventojus dirbti prievartos darbus, o vėliau, prieš tų gyventojų valią, įjungė juos į kariškus Vokietijos dalinius.]

Visi Pabalčio atbėgėliai, kuriems gresia pavojus būti išvežtiems į sovietų Rusiją, pradėjo bado streiką. Šiuo savo veiksmu jie nori pareikšti protestą prieš švedų valdžios nutarimą. [Vakar "Naujienose" buvo aprašyta Amerikos Lietuvių Tarybos žingsniai pavojon patekusiems Pabalčio kraštų gyventojams gelbėti. Badujančių tarpe yra devyni lietuviai.]

Rusai valdo Lietuvos geležinkelius

NEW YORK, N. Y., lap. 23 d. (LAIC) — Anksčiau jau pranešėme, kad susisiekimas Nemunu yra visiškai sovietų kontrolėje, jį tvarko du rusai.

Dabar Maskva praneša, kad "socialistinis darbo didvyris" German Vasilievič Kovaliov yra Lietuvos geležinkelių viršininku.

Visas aukštesnes atsakomingas vietas Lietuvoje gauna rusai. Lietuviai, kaip ir caro laikais, gali būti tikta žemesniais tarnautojais.

DAUGELIS RUSŲ GYVENA ZEMLIANKOSE

Komunistų partijos organas "Pravda" 233 numeryje išsidėjo vedamąjį, kurio antraštė yra tokia: "Greičiau perkelkime kolchoznikus iš žemiankų į gerai paruoštus butus".

Is straipsnio matyti, kad dabar Rusijoje kai kuriose vietose daugelis valstiečių gyvena išsikase žemėje urvus, vadina mus žemliankomis.

Laikraštis ragina gelbėti tokioje vargingoje padėtyje esančius Rusijos valstiečius.

TIKTAI TRYS AMATO MOKYKLOS

Laisvoje Lietuvoje buvo viasa eilė pritaikomojo meno ir amatų mokyklų, bet pagal "Pravdos" pranešimą, tokių mokyklų dabar Lietuvoje yra tik trys: Vilniuje, Mariampolėje ir Kaune.

Jose mokosi apie tūkstantis merginų. Paisybos mokytojams paruošti veikia specialūs institutas.

Vėliausios Naujienos

— Prancūzų parlamentas patvirtino gen. de Gaulle sudarytą valdžią.

— Cordell Hull ir Sumner Welles pareiškė kongresui, kad J. Valstybės neturėjo jokio susitarimo su Churchilliu arba olandais prieš japonų užpuolimą.

— Niurenbergo teismas nutrauktas ištisai savaitei. Teismo metu paaikėjo, japonai informavo Hitlerį aštuoniais mėnesiais prieš užpuolimą ant Pearl Harbor.

— Indijoje tęsiasi riaušės, 30 amerikiečių sunkiai sužeista, vienas dingęs be žinios.

MY EXPERIENCES IN EUROPE

By Anton J. Valukas

For some time now I have been contemplating whether my friends would care to hear of my travels over 11,000 miles of the earth's surface while in the Army. Finally, after much thought on the subject, I decided to submit this article in the hope that it would prove of interest to the readers. I also hope that this article will give the readers some idea of conditions in Europe, mainly France and Germany, and that it will provide many with a better understanding of the problems that confront the United States in its relations to the rest of the world.

ANTHONY J. VALUKAS

My story begins in Camp Crowder, Missouri, on September 27, 1944. On that day we were alerted for overseas shipment. We left by train for Camp Miles Standish in Massachusetts on that date and arrived there on September 29th. This camp was 40 miles from Boston and after being processed, we were placed on a train on October 7th and shipped to Boston Harbor. We boarded the USS Mt. Vernon and steamed out of the harbor on the evening of the 7th of October. Aboard this ship were some 6,500 troops including about 4,000 Negroes. The ship traveled alone and not in convoy since it was fast enough to outrun any submarine. Seven days later we docked in Liverpool, England, and after remaining on board ship overnight, we were placed aboard a train on the morning of the 16th and for eleven hours we saw nothing but English cities, towns and countryside. During

this time, I had an opportunity of noting a portion of the damage inflicted on England by the Germans. Whole city blocks were gutted as a result of V-bombs, buzz bombs and ordinary plane bombings. Smaller towns were untouched but a large portion of London was ruined and laid to the ground. Several other cities suffered extreme damage but the reader must realize that my impression of England was superficial since we were unable to leave the train.

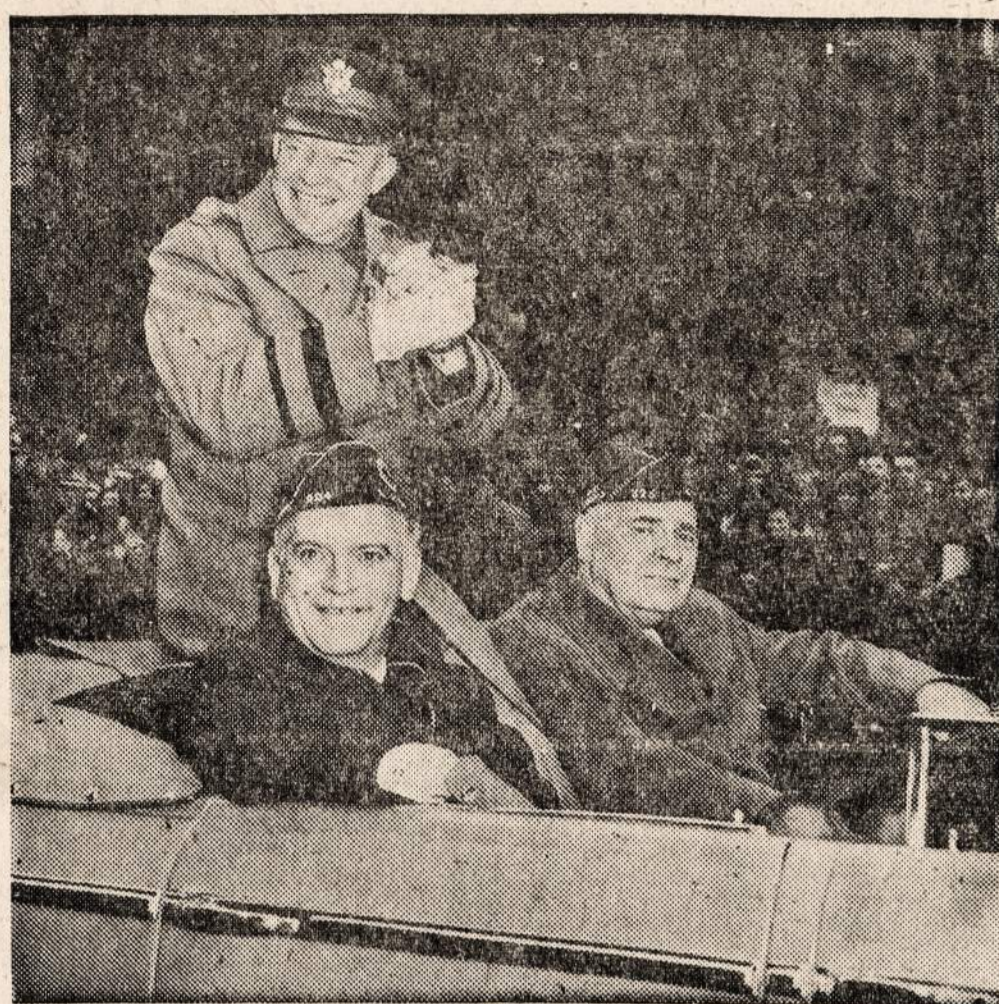
On the night of October 16th, we arrived at Southampton, England, and 1,000 of us boarded the Belgian ship, the SS Leopoldville. This ship was sunk the following January with a loss of some 750 men. We remained on the ship overnight but just prior to my descent into the hold of the ship, I had my first and last glimpse of a buzz bomb going over the English Channel in the direc-

tion of London. It was quite a stirring sight to see innumerable search lights flashing on all along the coast and following the path of this weapon of destruction as it wended its way towards its objective.

The following morning we set out for France and at 10 P.M. on October 17th we were taken off the Leopoldville and transferred to a landing boat. We were landed on that section of the Normandy Beach head known as Omaha Beach. It was raining heavily and we were ordered to march five miles to a camping ground. The mud seemed to be up to our knees and with a full field pack and a rifle, most of us had a few spills in the dark. For a time it appeared as though all of us were trying to take mud baths to improve our beauty. After arriving at the camp, we found that there was no food available and no shelter so the only thing to do was sleep. We threw our raincoats on the ground, fell on them and slept as well as we could. I believe that night was the most miserable I have ever spent in my life. The following day (October 18th) trucks arrived to take us to Versailles, France, about 270 miles from the beachhead. We traveled by open truck and were able to see some of the damage inflicted on France as a result of the war. Cities such as Caen and St. Lo were completely laid to the ground. The principal destruction heaped on France, seemed to be centered between the beachheads and a point 100 miles inland. Once the German resistance had been broken, they retreated quickly and made no attempt to dig in until they had fallen back in Germany. As long as the Germans did not attempt to hold a town or city, it would be spared. All along the way we found that the average Frenchman seemed to be in dire straits. The children were barefooted although there was ice on the ground in some cases. The Frenchmen received us joyously, and the Americans reciprocated by throwing candy and gum to them.

When we arrived in Versailles, we were furnished heated billets which had been occupied by the Germans just a short time before. I remained in Versailles from October 18th to December 23rd, 1944. During that time I had the opportunity of learning some of the French language and of studying the French customs. Off hand, I would say that France is 50 years behind our times insofar as plumbing and heating fixtures are concerned. They did not seem to be a very industrious type of people and their way of building requires very many more man hours of labor than that required in the United States. They seem to live on the philosophy of "live for today, tomorrow will take care of itself". Of course, Germany had robbed France of most of its able-bodied manpower and that fact may account for much of France's inability to get started on a reconstruction program. Nevertheless, the fact remains that France is not gaining much headway towards becoming the strong world power that she once was. Frenchmen told me that France is torn by internal politics and political parties. DeGaulle is acknowledged as France's "man of the hour" and most of the Frenchmen I spoke to backed him up to the limit.

Since Versailles is but 12 miles from Paris, I managed to visit Paris several times. Paris seems to stand apart from the rest of France. The

Gen. Dwight D. Eisenhower Chicagoje. Drauge su gub. Dwight H. Green (po kairei) jis vyksta į Amerikos legiono konvenciją.

city was spared from destruction, since the Germans did not defend it to any great extent. The average Parisian is far different from the rest of the people of France. He is sophisticated whereas the remainder of France's people are people of the soil. The people in Paris dress very well and the women are unusually beautiful. However, the provincial people seem to be much more seriously minded. I have been told by Frenchmen that most of the beautiful women of France come to Paris just as many in the U.S. they go to Hollywood.

I found that the food and the fuel shortage in France was very acute. The French transportation system had been

smashed as a result of Allied bombings and therefore even though some parts of France had food and fuel which could be used to feed and heat the people in the cities, lack of manpower and transportation prevented an equitable distribution of it. For example, it took me 24 hours to travel 110 miles on a French railroad in September of 1945, while on my way to return to the United States.

Inflation had set in in France and prices had gotten out of the control of the government. A woman's purse costs the equivalent of \$80.00 in American money whereas by American standards they were worth no more than five or six dollars. A woman's dress costs

\$100 to \$150 and clothing of as high. An American soldier had very little chance to buy French articles of any kind unless he had an income greater than his Army pay. The black market flourished and American cigarettes brought as high as \$2.00 a package. Anything the American soldier had could be sold at tremendous prices to the Frenchmen since all of them seemed to have plenty of money and nothing to buy except the goods offered by American soldiers. However, at the time I left Europe, the black market had been stopped somewhat through the combined efforts of the French and American government authorities.

During my stay in Versailles, I was attached to Eisenhower's Supreme Headquarters. Most of my time was spent in training for various types of work, the principal being code work which consisted in breaking down messages that had no apparent meaning to messages that had a definite meaning.

(To be continued)

LISABONAS, Portugalija, lapkričio 22 d. — Portugalijos valdžia paskelbė, kad praeitą sekmadienį balsavo 56% turinčių teisę balsuoti piliečių.

Buvo sudarytas tikrai vienas kandidatų sąrašas, gyventojai neturėjo jokios teisės pasirinkti opozicijos partijų. Demokratinė opozicija buvo įsikiusi savo nariams boikotuoti rinkimus.

Gandus apie darbininkų generalinį streiką skleidžia žvalgybos agentai, sako demokratai.

PIRKITE LAIMEJIMO BONUS

TUOJAU SUSTABDO NIEŽEJIMĄ

BRAXON PASTE tuojau palengvina nuo odos niežėjimą. Svarbi gydymui Athletes Foot, nuo niežų, Barbers Itch, nuo spuogu ir paprastu odos erzinimu. BRAXON PASTE labai gydanti pasta, netuodinti kvapo, nepalieka dėmių, lengva vartoti ir nereikalinga aprisimui. Tai yra Chicagiečio vaistininio formulė, kuris turi 20 metų patyrimo. Prisiųskite \$1.00 arba dvigubai mažiau \$1.75 į BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. L, Chicago 1, Ill. ir džiauras bus prisiųstas apmokėtu paštu. Pinigai gražinami, jeigu neūsitate pilnai patenkintas.

SAVAITRASTIS "ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

U. S. A. metams kainuoja Pusantero Dolerio

Galima išsirašyti per "Naujienuos" arba tiesioginiai, adresuojant:

"A. L. Balsas"

Casilla de Correo 303.

Buenos Aires, Argentina

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni ji giria, kiti keikia, bet visi mėgsta ji skaityti?

Net kunigai pasislėpę ji studijuoja, nors savo parapijonims draudžia ji i rankas paimti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybę skelbti.

Žmonių mulkintojus ir apeliu, idomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$2.50 metams.

Adresas toks: gavikus jįsi lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokymų, gražių

"KELEIVIS"

636 Broadway SO. BOSTON, MASS.

MASTER WINDOW SHADE CO.

S. J. Vondrak Tel. Lafayette 4560
LANGAM UZDANGALUS PADAROM ANT UZSAKYMO
FIRANKOM LAZDAS... MES NUMERUOJAM IR UZKABINAM
TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLOMS VENETIAN BLINDS
1893 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)
CASH AND CARRY
nuo 9 ryto iki 5:30 kasdien. Ketv. iki 9 vak. Šeštadienį iki pietų.

LAISVOJI LIETUVA—Mėnesinis žurnalas

Skirtas Mokslui, kultūrai, menui, gražiajam žodžini ir kovai už pilną Lietuvos Nepriklausomybę ir laisvę.
Leidžia:
URUGVAJUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA
Medžiagiškai ir morališkai remia:
lietuviai katalikai, socialistai, liberalai, nepartiniai ir visi lietuviai patriotai, aiškiai kovojantieji už
NEPRIKLAUSOMOS DEMOKRATISKOS LIETUVOS ATSTATYMĄ.
Metinė žurnalo prenumeratos kaina: \$1 doleris.
Pinigus reikia siųsti MONEY ORDER, žurnalo administrat. vardu:
JUOZAS BABILIUS,
Calle Rio de Janeiro 4001, CERRO, MONTEVIDEO, URUGUAY

TAUPLYKITE ATLIEKAMUS CENTUS

IR DEKITE Į

UNIVERSAL Savings and Loan Association

KUR MOKA 3% IR YRA
APDRAUSTA IKI \$5,000.00

PER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORP.
WASHINGTON, D. C.

1739 SOUTH HALSTED STREET

Raštinė atidara nuo 9:30 ryto iki 6:30 val. vakaro.
Šeštadienį iki 2 val. po pietų.

Ar gėrėt kada Alų Bravarnės Sklepe?

Jeį gėrėt, tai žinot kaip gerą skonį turi bačkinis alus! Kad pasigardžiuoti bačkinio alumi jūsų namuose, reikalaukit didelio ekonomiško FOX DE LUXE pusės galiono butelio. Jis yra tikras dalykas—su visu originaliu bravarnės skoniu ir kvapniu. The FOX DE LUXE išimtinai dastatymo sistema užlaiko jį tinkamai užšaldytą nuo pat išvežimo iš bravarnės iki dasiekia jūsų namus. Išigykit butelį šiandien!

Peter Fox Brwg. Co., Chicago

FOX DE LUXE

PASAULY LABIAUSIAI PARDUODAMAS
BAČKINIS ALUS ½ GALIONO BUTELIAIS

SOPHIE BARCUS

RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.

Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

... this cheese food that's digestible as milk itself!

SPREADS! SLICES! TOASTS!
MELTS PERFECTLY!

DIEVS SVĖTI LATVIJU!

Lapkričio 18 dieną mums broliškoji, latvių tauta šventė savo nepriklausomybės 27-ąją metinę sukaktį.

Ziloje senovėje kuršiai ir žiemgaliai buvo sukūrę eilę smulkių kunigaikštijų. Tas politinio gyvenimo pasireiškimas buvo išauktas gyvo reikalo gintis nuo vikingų puldinėjimų. Vikingai buvo sukūrę kelis prekybos punktus Dauguvos ir Nemuno žiotyse, kuršių ir žemaičių žemėje, pav., Apuolėje. Kalavijuočiams isikūrus Latvijoje, kuršiai, žiemgaliai, lietgaliai, žemaičiai ir lietuviai (ypač lietuvininkai iš Daugpilio-Latgalės srities) dažnai iš vien kovojo prieš vokiškus ateivius. Ypačingai geri santykiai buvo tarp žemaičių ir žiemgalių. Po pirmojo ir antrojo žiemgalių sukilimų 13-jo amžiaus gale, didelės minijos žiemgalių persikėlė Lietuvos gilumon, kur didieji Lietuvos kunigaikščiai jiems patikėdavo netgi vadovavimą kariškiams daliniams. Pažymėtina, kad karalius Gediminas vadino save "Lietuvių ir Rusų Karalium, Ziemgalių Didžioju Kunigaikščiu". Tą liūdija jo rašytieji laišakai Europoje, ir jo sutartys su Rygos miestu ir arkivyskupu. Dar 16-jo amžiaus vidury, kaip liūdija Henningas, Ziemgalos centre gyveno daug lietuvių protestantų, kuriems reikėjo lietuviškų pamokslininkų. Vėliau lietuviškas elementas ten išnyko, bet išliko Latgalėje.

Anot kai kurių latvių mokslininkų (pav. Olinio), jei Mindaugo ir Gedimino laikais bū-

tų susikūrusi viena Lietuvos-Latvijos valstybė, ir jei lietuvių politinė ekspansija nebūtų nukrypusi į rytus ir pietus, šiandien gal turėtume viena-lytę tautą, nes anais laikais, kalbos ir būdo skirtumai labai žymūs nebuvo.

Deja, latvių tautai buvo lemta kentėti kelių šimtų metų vergiją. Kai 1561 metais Livonijos valdovai pasidavė Lietuvai, vadovaujantieji Lietuvai, vadovaujantieji Lietuvos sluoksniams jau nebegalvojo lietuviškai, nesivadavo o tautiniais sumetimais, ir todėl, iš vienos pusės, leido vokiečiams dvarponiams engti latvius Kuršo ir Ziemgalos kunigaikštijoje, iš kitos pusės, nostaabdė latgalių bei lietuvių lenkėjimo, neskatino tautiškojo susipratimo.

Po sunkios neatlaidžios tautinio atgimimo kovos, latvių tauta atgijo 19-me šimtmečiu ir sparčiai rengėsi prie nepriklausomybės. Latviai-kuršiai ir latgaliečiai dalyvavo Lietuvos sukilimuose 1794 ir 1831 metais. Lietuviškos spaudos uždraudimas lygiai palietė Latgalę, nors ten draudimas ne taip stropiai buvo vykdomas. Visa Latvija sukilo 1905 metais, kaip ir Lietuva. Pirmojo Pasaulinio Karo metu latviai sukūrė 37 tautinius šaulių dalinius, kurių eilėse buvo ir daug lietuvių. Galop, griūvant Rusijos ir Vokietijos imperijoms, sušvito proga politinei nepriklausomybei atgauti. Latvijos tautinė taryba nepriklausomybę paskelbė dar 1917 metais, kaip ir lietuvių konferencijos užsieniuose. Nepriklausomybės paskelbimą

galutinai patvirtino Tautinė Taryba 1918 m. lapkričio 18 d. Valdžia buvo sudaryta, ir pradėta organizuoti kariški daliniai. Po sunkios, nelygios kovos prieš bolševikus ir hermontininkus, Latvijos nepriklausomybė buvo patikrinta 1920 m. pradžioje, kai maskoliniai buvo išvyti iš Latgalės. Taip pačiais metais buvo pasirašyta taikos sutartis su Rusijos Federacijine Socialistine Sovietine Respublika, kuri "visiems amžiams" išsižadėjo savo seniau turėtų suverenumo teisių į Latvijos žemę ir tautą.

Šia proga pravartu pažymėti, kad lietuvių kariuomenė bendradarbiavo su latviais kare prieš bolševikus pačioje Latvijoje, ir prieš hermontininkus Lietuvos žemėje. Lietuva, nors pati išteklių neturėdama, 1919 m. suteikė Latvijai trumpalaikę paskolą. Pirmieji bandymai sukurti Baltijos Vienibę sunkiai vyko, dėl neįvertinimo tikrosios prasmės Lietuvos kovos už Vilnių. Kultūrinis suartėjimas nuolat darė pažangą. Politinis artėjimas pribrendo 1934 metais, kai buvo pasirašyta Baltijos Valstybių bendradarbiavimo sutartis. Visapusiškas savitarpio reikalų supratimas ir nuolatinis bendradarbiavimas nepriklausomybės atgimimo kovoje, ypačingai sutvirtėjo šio karo metu. Latviai, lietuviai ir estai šiandien supranta reikalingą vieningai kovoti už savo tautines, politines ir žmoniškąs teises. Jungtinės talkos reikalą šiandien supranta ir plačios lietuvių, latvių ir estų masės. Visų trijų tautų išveivijoje yra gyva mintis visiems kovai už laisvę, bet ir bendram likimui. Dažnai netgi prisimenama apie galimybe

laisvųjų tautų susifederavimą Jungtinėse Baltijos Valstybėse. Šią mintį ypačingai dažnai pabrėžia Latvijos pasiuntinys Jungt. Amerikos Valstybėms, Dr. Alfredas Bilmanis, kuris net jau dabar iškėlė sumanytą sudaryti bendrą Lietuvos ir Latvijos konsularinę atstovybę.

Latvių Tautos šventės proga, linkime brolių tautai ištermės ir pasiekimo kovoje už Laisvę. Dievs svėti Latvijai, un musu bralisku tautu kopdarbiu!

NAUJIENU-ACME Telephoto S/Sgt. James Hendrix, kuris Amerikos legiono konvencijos delegatų akivaizdoje, priėmė priesaiką ir įstojo į reguliarią armiją. Už pasižymėjimą jis buvo apdovanotas Kongresiniu medaliu.

Mano adresas yra toks: Keraitis Juozas, Vokietija, Mainstockheim 68, Kreis Kitzingen, bei Wuertzburg. Mokyk. J. Keraitis.

Paiešojimas Giminių Amerikoje

Dirž. Gerb. Redaktoriam!

Prašau atleisti man, kad nepažįstamam Tamstai rašau, bet tikiuos lietuvišku nuoširdumu ir prašau įdėti laikraštini mano skelbimą:

Paieškau Volodkienės-Saurusevičiūtės Adelės ir Lukošaičio bei Lukošaitienės-Saurusevičiūtės Onos, kurie gyvena savo farmoje prie San Francisco. Ieško jų sesuo Saurusevičiūtė-Keraitienė Izabelė, dabar gyvenanti Vokietijoje.

Maloniai prašau p. Redaktorių neatsisakyti aukščiau minėtą mano giminių paiešką skelbimą įdėti laikraštini. Ir jei galėtumėt, tai prašau Naujienų dienraštį siuntinėti mano adresu. Čia tūkstančiai lietuvių ištroškė lietuviško laikraščio kaip dykumoje lietaus.

Tešvynė dar nelaisva, nors karas jau baigtas. Šimtai tūkstančių mūsų brolių, karo audrų atblokių, gyvena svetimuose valstybėse, daugiausia Vokietijoje. Vien pas mus prie Wuertzburgo yra apie 5.000 žmonių. Tad, jei pasiektų šis laiškelis Naujienų Redakcijai, tebūnie nuo visų savo lietuviškų širdžių Naujienoms linkėjimai gyvuoti ir plėstis ne tik Amerikoje, bet ir laisvoje Lietuvoje, kiekvienoje lietuvių šeimoje.

Su aukšta pagarba, Mokyk. J. Keraitis.

Mano adresas yra toks: Keraitis Juozas, Vokietija, Mainstockheim 68, Kreis Kitzingen, bei Wuertzburg.

[Mokyk. Juozo Keraitis laiškas Onai Lukošaitienei-Saurusevičiutei arba Delei Volodkienėi-Saurusevičiutei yra Naujienose. Ieškomi asmenys malonėkite atsiskaityti ir laiškas bus pasiųstas tamstoems.]

Paiešojimas

Giminė Europoje prašo mus padėti surasti Agotą Gaizauskiene.

Kurie žinote jos gyvenamą vietą, malonėkite pranešti Foreign Service Department of the American Red Cross, 529 South Wabash avenue, Chicago 5, Illinois—telephone Wabash 7850, Ext. 374.

Paiešojimas Giminių ir Draugų Amerikoje

Gavau laišką iš Vokietijos. Ten esantys lietuviai nori surasti savo gimines Jungtinėse Valstijose. Tų Europos asmenų pavardės yra:

Kazys, Petras ir Viktoras Jurkūnai ir Marijona Makacinas. Pastaruoju laiku jie gyvena Amsterdame.

Kunigas Alfonsas Petraitis stengiasi surasti Vytautą Raudonį, kuris gyvena Chicagoje.

Pranas Styblas stengiasi surasti Charles Schimkų iš Waterbury, Conn.

Giminės ar draugai, kuriuos suminėti čia asmenys stengiasi surasti, malonėkite susižinoti su manim. Aš galėsiu suteikti daugiau informacijų. Mano adresas yra Stanley Cirbulis, 2117 Concord Place, Chicago 47, Illinois.

* * *

Gerbiamieji, — Neseniai gavau laišką iš Vokietijos ir jame prašo mane surasti žmogų vardu Adolfas Aleliūnas. Jo tėvai turėjo (o gal vis dar turi) siuvyklą Chicagoje. Pats Adolfas Aleliūnas išvažiavo iš Lietuvos 1934 m. Jis Kaune lankė Aušros gimnaziją.

Jo ieško jo klasės draugas Margeris Jesaitis.

[Ieškomas Ad. Aleliūnas prašomas susižinoti su Mrs. M. Milukas, 329 Elton street, Brooklyn, N. Y.]

Kazys Valaitis paieško savo dėdės Stanley Szezevicz (arba Stasys Szezevičius), kuris turi biznį, Meat Market, Philadelphia, Pa.

Šitas paieškimas sugražintasis į Pittsburghą tokiu adresu: A. T. Martūnaitis, 2311 Valera avenue, Pittsburgh 10, Pa. Yra parašyti du laišakai.)

To the People of this Community

Hal Boyle, Pulitzer prize Associated Press war correspondent, tells about American war prisoners who kept "memory books" to help them forget torture in Japan.

they ever visited, the clothes they wanted to buy when they got home, names of loved ones, expected date of American victory and liberation.

Supposing you tried to do the same about your bond buying, blood donations, war work and other ingredients of the home front's support of the war effort. Do you think all your contributions added up—even multiplied—would equal the sacrifices made by American soldiers for the attainment of V-J Day? You are now in the thick of the home front's greatest test, the ability to follow through in the vital Victory Loan, the gauge of your determination to make peace stick this time. Do you really want an unbeatable notation for your own memory book? Go out and buy the biggest share of a bond drive you have ever owned. THE EDITOR

PIRKITE LAIMEJIMO BONUS

Imperatorius Hirohito stovi prie lango savo privatiname vagone.

KANSAS CITY, Mo. — Charles Folsom, jo žmona ir vaikučiai policijos stotyje. Charles Folsom, kuris yra 24 metų, bandė vogtame automobilyje pabėgti, bet atsidurė griovyje. Jis vežėsi su savim ir tris vaikučius.

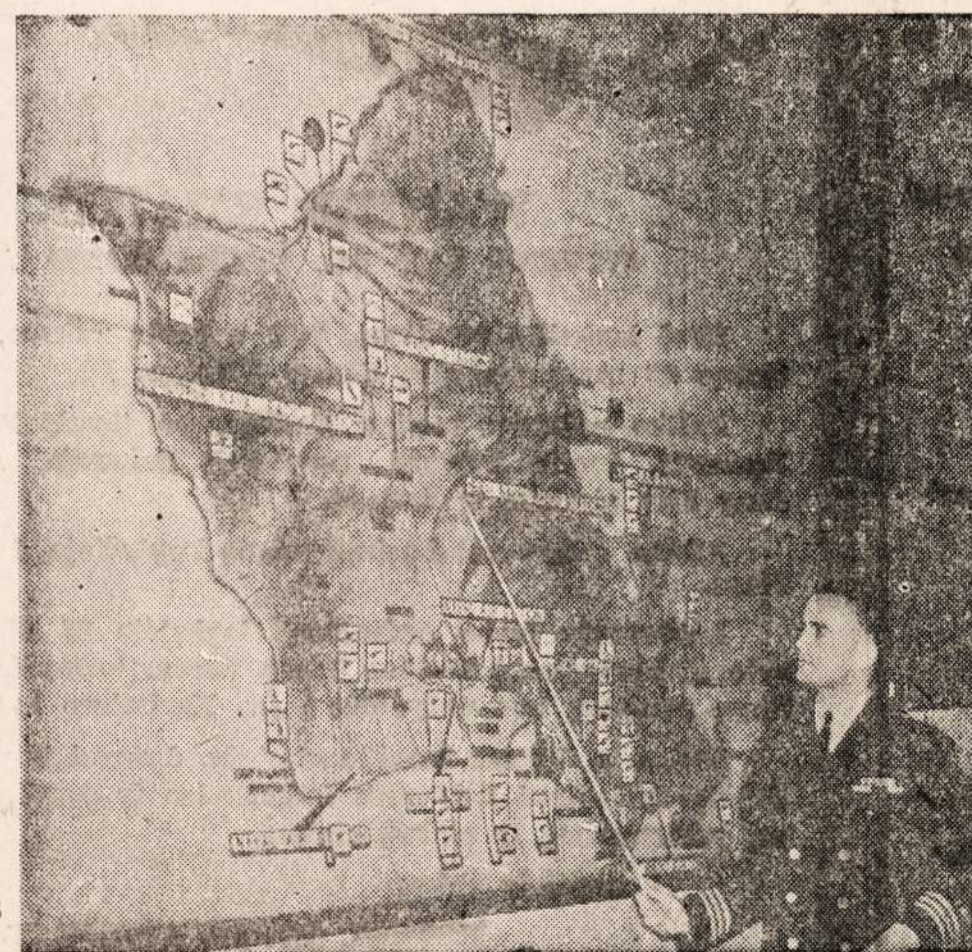
Hemstead, Long Island. — Gaisrininkai gesina nukritusį ir užsidgegusį lėktuvą. Bekrisdamas lėktuvas apgriovė tris namus.

Charles Arden pasilikė tik vienas operuoti Illinois Bell Telephone kompanijos telefonų pašaukimus. Tos kompanijos apie 8,700 darbininkų išėjo į streiką.

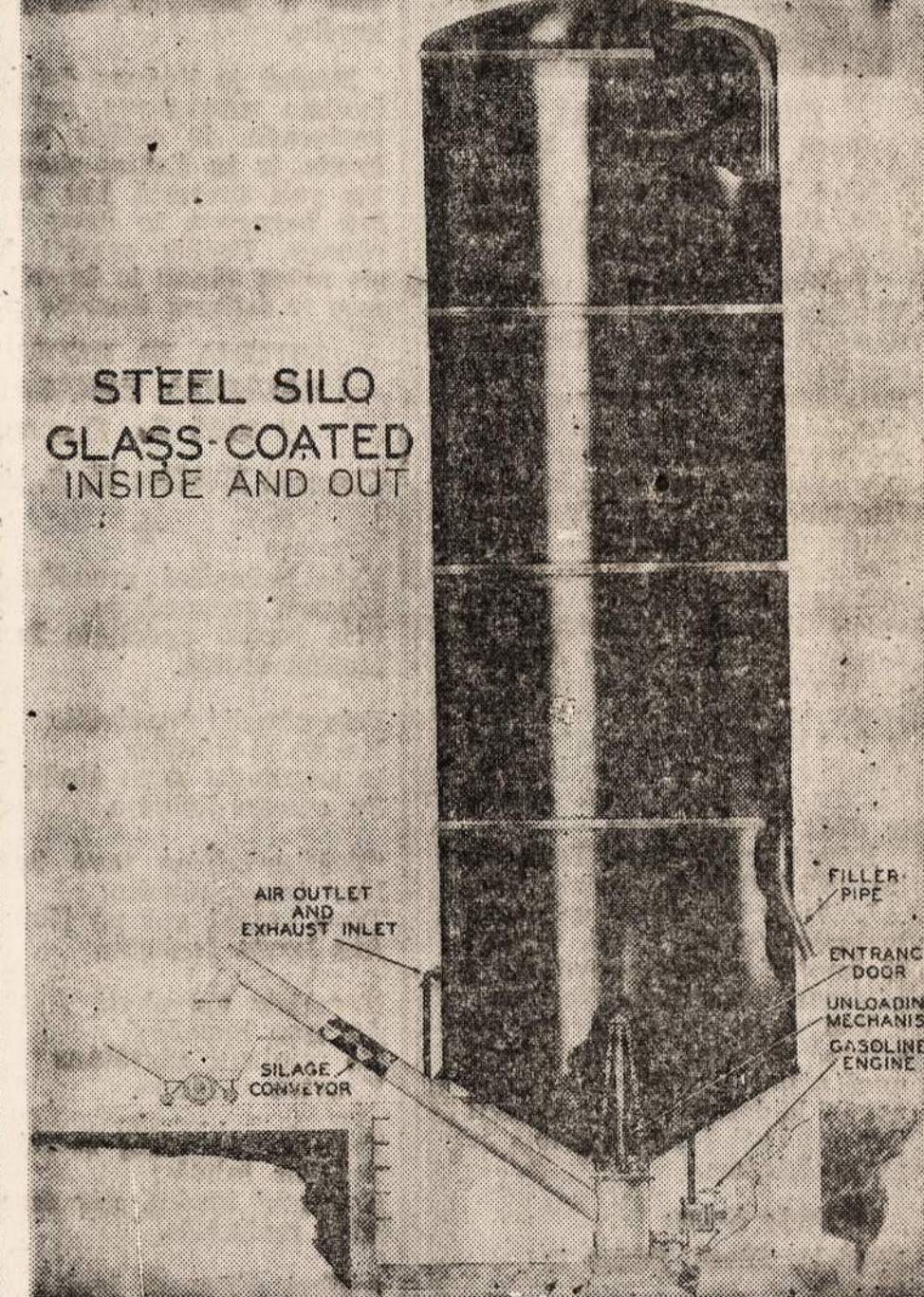
Imperatorius Hirohito vyksta Ise šventovė. Šis paveikslas buvo nuimtas Tokijo stotyje.

Cmdr. Forrest Biard liūdija Pearl Harbor tyrinėjimo komitetui, naudodamas žemėlapią.

Laiyvno kapitonas Harold E. Stassen pasiliepuosuoja iš tarnybos. Buvęs Minnesotos gubernatorius Chicagoje turėjo spaudos konferenciją, kurioje jis pareiškė, jog nuo dabar dėsias visas pastangas sustiprinimui pažangaus elemento republikonų partijoje.

Smith korporacija iš Milwaukee surado būdą, kaip padaryti stiklo viduje padengtą plieninį "silo".

